

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
 Egy évre ... 240 Lei,
 Fél évre ... 120 Lei,
 Egy negyed évre ... 60 Lei,
 Egy hónapra ... 20 Lei.

Hirdetők áraként szerinti
 díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és Csanádi Egyesült Vas-
 utak palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
 Bulvardul Regele Ferdinand I.
 János fűzőcsigáján 22. szám.

TELEFON-SZÁM 151.

ARAD, 1922.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Szombat, február 18.

Szózat

Románia magyar választó polgáraitól.

Magyar testvérek! A Magyar Szövetség múlt évi július 8-án Clujon tartott alakuló nagygyűlése egyhangulag és közegyetértéssel megállapította a politikai programot s egyben kimondotta, hogy: „A parlament aktivitás felvétele esetén a Szövetség céljainak megállapított pontok a magyar parlament pártjára kötelező programot alkotnak.” Ez alapon, illetve a fennálló törvények és rendeletek alapján a Szövetség intéző bizottsága, a maga felelőssége tudatában, a küszöbön álló országgyűlési választások alkalmából egyhangulag kimondotta a parlament aktivitás felvételét s a választások irányítása és vezetése céljából a maga tagjaiból és más bevont tagokból is megalakult a Magyar Szövetség programja alapján álló pártszervezet Vezérő bizottsága. A Vezérő-bizottság megkezdve működését, az alábbiakban közlésezi a jelzett programot.

E program egyik alapja ama Wilsoni pontok és kijelentések, mely szerint a fegyverszünet és békeszerződés: „A gyenge és kis népek jogait és szabadságát ép úgy biztosítva kívánták látni mind az elnyomástól, mind pedig a megsemmisítéstől, mint a nagyokét”, kimondva azt is, hogy: „Egy terület sem cserélhet gazdát, hacsak azért nem, hogy lakóinak nagyobb jólétet és több szabadságot biztosítson... A nemzeti igényeket tekintetbe kell venni... Az önrendelkezési jog nem pusztán frázis...” Mert: „Népeket és tartományokat — úgy mond — nem lehet az egyik állam felsőségéből egy másikba úgy áttolni, mintha csupa tárgyakról, vagy kövekről volna szó... Minden világosan körülírt nemzeti igényt oly messzire menő módon kell kielégíteni, a mint csak lehetséges... Minden ígéretet, vagy szerződést lelkiismeretesen be kell tartani...”

Hasonlóképpen e program alapja, a Wilsoni elvékből, azokra való hivatkozással kiindult ama törvényes jogerejű gyulafehérvári határozatok, melyek 1) és 2) pontjaiban többek közt kimondatott, hogy: „Teljes nemzeti szabadság az együtt lakó népek számára. Minden nép a saját nyelvén fogja vezetni magát a saját kebeléből és számaránya szerint választott

egyének által. Felekezeti egyenjóság és teljes vallásszabadság az államban.” Nemkülönböztetve alapul szolgál az 1919. december 9-i párisi Külön egyezmény aminek 12. pontja, melyekben állami alaptörvény-jelleggel és nemzetközi biztosíték alatt, a szabadság, igazság, állampolgárság, egyenlőség, polgári és politikai jogok, ugyanazon bánásmód, a jogszolgáltatásra is kiterjedő szabad nyelvhasználat stb. nagy kijelentéseivel kapcsolatban, nem kevesebbszer, mint harmincszor fordul elő az etnikai, faji, nemzeti, nyelvi, vallási, felekezeti és kisebbségi közjogi kifejezés.

Mindez alapelvek és program-pontok, törvényes határozatok és nemzetközi biztosítások megvalósítása érdekében, Magyar Testvérek, tartások össze és csoport-

tosulatok a Vezérő-bizottság zászlója körül. Minden választókerületben az legyen a TI senátusi és kamarai jelöltetek, akit mi a fentiek alapján elfogadjunk és Nektek ajánlani fogunk. Ne feledjétek, hogy alkotmányozó országgyűlés előtt állunk, mely legalább is hosszú évtizedekre el fogja dönteni a magyar nemzet és abban a TI és családaitok sorsát.

Mi, anélkül, hogy a világháború igazán akartuk és érdekeinkkel az valóban egyezett volna, egy rettenetes világégés ártatlan áldozatai vagyunk. Azért a mi erőnk: a nemzeti eleven érzés, öntudatunk tisztasága, a magyar társadalom minden osztályánál és válsáfelekezetenél a közös cél érdekében az egység és egyetértés. Br. Jósika Sámuel elnök. Ugron István alelnök.

A néppárt nem paktál senkivel

(Minisztertanács a választási intézkedésekről.)

CLUJ. Az Ellenzék munkatársai ma délelőtt beszélgetést folytattak Goga Octaviánnal, aki kijelentette, hogy a néppárt két frontja a liberálisokkal és a nemzetiekkel változatlanul fennáll.

→ Most is csak a legnagyobb határozottsággal állíthatom — mondotta a volt miniszter — hogy távol áll tőlünk minden egyezkedési szándék. Ami pedig a nemzeti párt és a liberálisok közötti meg egyezést illeti, nézetem szerint a liberális párt és a nemzetiek a választások után kollaborálni fognak. Szükségesnek tartom azonban megcáfolni azokat a híreszteléseket, amelyek arról szólnak, hogy a néppárt egyes vezető tagjai a liberális párt támogatása cél-

jából tárgyalásokat folytatnak. (RTI.)

BUCURESTI. Tegnap este Brătianu miniszterelnök elnöklése alatt minisztertanács volt, amelyen a választásokkal kapcsolatos intézkedésekkel foglalkoztak. Elhatározták, hogy a katonai intézkedéseket és a besszaráblai behívásokat mellőzni fogják. Azután az állatkivitel ügyével foglalkoztak és az a vélemény alakult ki, hogy a kivitel nem akadályozzák meg, de a spekulánsok ellen szigorú intézkedéseket léptetnek életbe. Azután a lakbérleti szerződések meghosszabbításával foglalkoztak és úgy határoztak, hogy ezt a kérdést véglegesen csak a kamara összehívása után fogják elintézni. (RTI.)

Választási igazolványok

(Vasárnaptól kezdve kiválthatók.)

Arad város választópolgársága választási igazolványait a városháza tanácstermében az alábbi napokon a következő sorrendben veheti át:

Február hó 19-én (vasárnap) dé. e. 8—12 az I. sz. választókerület. (Mindazok akik 1919-ben a Piata Lupitel (Szt. Péter téri) iskolában működő választóbizottság előtt lajstromoztattak. A—J betűig összesen 407-en. F. hó 20-án (hétfőn) délelőtt 8—2 ugyanezen választókerület H—Z betűig számszerint 521-en. F. hó 21-én (kedden) dél-

előtt 8—2. A II. választókerület (akik 1919-ben a Str. Josif Vulcan (Kazinczy-utca) polg. iskolában lajstromoztattak) A—L 451-en. F. hó 22-én (szerdán) 8—2 ugyanezen kerület M—Z 433-an. F. hó 23-án (csütörtökön) 8—2. III. sz. választókerület (mindazok, akik 1919-ben a Piata Mihai Viteazul (Ferenctéri polgári iskolában) és a IV. választókerület (akik az uttelepi Str. Ileana (Gizella utt) iskolában lajstromoztattak. A—Z betűig a III. kerületben 268, a IV-ben 63 vasutas. F. hó 24-én (péntek) 8—2 V. választókerület (akik 1919-ben a Str. Dorobantilor) Urbán Iván utca)-beli Casa nationa-

lában lajstromoztattak A—Z összesen 645-en. F. hó 25-én (szombaton) 8—2 VI. szav. körlet, melyet a Str. Dorobantilor (Urbán Iván utca) és a Calea Saguna (Varjassy Lajos utca) határol a pernyával rész egészen a holt Marosig és akik a Str. Oituz (Illés u.) iskolában vétettek fel a listába A—Z összesen 461-en.

A VII. és VIII. választókerület választói, ahová Sága, Poltura, Gáj és a külhatár tartoznak, már hétfőtől kezdve átvehetik igazolványukat a gáji ker. előjárásgondn. még pedig a Sága és Poltura beliek 20. és 21-én, a többiek pedig 22. és 23-án. A visszamaradt részére a kiosztás bezárólag f. hó 25-ig fog tartani.

Az aradi liberális párt.

(Kik lettek a választmány tagjai?)

Mai számunkban megemlékezünk az aradi és az aradmegyei liberális párt tegnapi alakuló gyűléséről. Megírtuk azt is, hogy a tegnapi alakuló gyűlésen egyhangulag megválasztották a központi választmány tagjait. A központi választmány tagjai a következők lettek: dr. Ispravnic Sever ügyvéd, Rozvány Pál mérnök, Moldován József tanfelügyelő, Moldován János igazgató, Craiun János földbirtokos, dr. Nestor Romulus, Vucl János tanító, Vasile Stefan bankigazgató, Mateescu Stefan igazgató, Ciociasiu Konstantin aligazgató, Tomolescu Cristian ügyvéd, Nasta Viktor a Banca Nationala aradi fiókjának igazgatója, Stefanutiu János lelkész, Cristea Miklós tanító, Feleucan Valér lelkész, Butariu Ion kereskedő, dr. Memete M. orvos, dr. Vicas Gyula orvos, Boariu Demeter tanító, Memetea Ion földbirtokos, Telecean Milivoj földbirtokos, Vulcu Maxim gyáros, Burza Kornél kereskedő, Fontea Miklós, Curticean György, Pera Dreoin gasdálkodók, Tripon Joan és Fratilla Joan földbirtokosok, Oaba János droguista, Ispravnic Livius kereskedő, Bulboca Ilex, Brătianu György és Dán József gasdálkodók, dr. Grozda Emil Péter közjegyző, Dimitriu János tanár, Vaucu János tanító.

→ A földkiszajátító bizottságok megalakítása. A földművelésügyi miniszternek ma egy rendelete érkezett Aradra, mellyel fogva elrendeli a vármegyei földkiszajátító bizottságok formális megalakítását. A bizottság tagjai egykettő kivételével már ki is vannak jelölve.

Hegedüs Gyula április hó elején Aradra jön.

Emlékeztetés, hogy Hegedüs Gyula aradi vendéglátóját a miniszteri engedély hiánya miatt kénytelen volt félbeszakítani. Az Ördögben és a Taihumban szerepelt nagy sikerrel, de már a következő négy előadásán nem léphetett fel, mert a hatóság nem engedte meg további fellépését mindaddig, amíg a színház vezetősége meg nem szerzi az idegen állampolgárok vendéglátójához szükséges miniszteri engedélyt. A színház igazgatósága, bár azonnal táviratozott Bucarestbe, már idejében nem kaphatta meg az engedélyt és így Hegedüs Gyula egy napi várakozás után visszautazott Budapestre. Tudomására jutott az eset dr. Isac Emil színészeti főfelügyelőnek, de magának Goga Octavian akkori szépművészeti miniszternek is, akik azután rögtön hozzáfértek, hogy nemcsak a magyarság, de az egész világ színművészetének büszkesége. Hegedüs Gyula fellépessen Aradon. Az igazgatóságot az engedély megadásáról már a Take-kormány, szépművészeti minisztere értesítette, egyben arról is tudatta az igazgatóságot, hogy utasítást adott a miniszterium a budapesti román követségnek is, hogy Hegedüs Gyula utlevélét láttamozza. Hegedüs Gyula, amikor az utlevél megadásáról értesült, még nem tudta, hogy mikor fogja felhasználni az engedélyt. Ma egy budapesti távirat arról értesít, hogy Hegedüs

egy fiatározott, hogy április hónap első napjaiban fogja megkezdeni vendéglátóját Aradon.

Egy alapító tagság.

(Dr. Janovics Jenő színi-gyámolítása Aradon és másutt.)

Oradea-marei lapokban olvassuk, hogy aradi mintára ott is megalakult a Színi-gyámoló-Egyesület. Alapjában véve szomorú körülmény az, amely egy ilyen kulturális intézményt életre hív, azonban — amint erre egyik oradeai lapársunk közleménye alapján alkalmunk volt végigpillantanunk azoknak hosszú során, akiket a művészet iránti egyszerűen az egyesület oldalára vitt, bizalommal tekinthetünk a jövőbe. A magyar kultúrának még a mai nehéz viszonyok mellett is megvannak a maga gyámolítói, barátai. Rengeteg tagnev, sorakozik sorba a listán. Szerény rendes tagok, pártolók, alapítók egyaránt. Szürkébb, majd fényesebb nevek. Kisebb és jobbmódu existenciák az elvarázs alatti differenciálva. Az alapító tagok között mindjárt legelőször dr. Janovics Jenő nevének is ott találjuk, a kiváló clujai színigazgatóét, az Erdélyi és Bánáti Színi-gyámoló-Egyesület elnököét. Ott találjuk pedig egy ötezer lejes összeggel, ami annál dicséretebb, mivel, hogy a bajban a kollektív, a szaktársi együttérzés

ösztönzése kell, hogy a clujai Thaliát közelebb vigye az oradeaihoz. Egyszerűen dr. Janovics ötezer lejes alapító tagsága ragyogó iniciálé szerintünk az oradeai színi-gyámolítók tagjainak fényes névsorában. Jól tudjuk, hogy nálunk Aradon is van egy hasonló célokot szolgáló, hasonló feladat teljesítésére alakult egyesület. Utóvégre itt is elég mostoha sorsa van a színészek, színházak egyaránt. Csak a pillanatnyi kíváncsiság okozott bennünk egy keveset, az oradeai színi-gyámolítóról szóló beszámoló elolvasása után: „Vajjon mennyivel járult hozzá annak idején Janovics az aradi színi-gyámoló egyesület megalapozásához.” Mert az előbbieket alapján joggal feltehetjük azt, hogy ha Péter testvéred és emi adsz neki, mért vonnád meg falatod javát Páltól, kinek atyja ugyancsak atyád néked is. Felkerestük tehát ez ügyben f. Vas Gusztávot a mi Színi-gyámoló Egyesületünk titkárát, aki legnagyobb meglepetésünkre kijelentette, hogy dr. Janovics Jenő clujai színigazgató ennek az egyesületnek egyáltalán nem tagja és mint ilyen az alapítókéjéről is teljesen távol áll. A közölt alapján feltesszük tehát a kérdést: dr. Janovics Jenő a clujai magyar színház igazgatója, ugyis, mint az Erdélyi és Bánáti Színi-gyámoló Egyesület elnöke, mért lett alapító tagja egy ötezer lejes adománnyal az oradea-marei Színi-gyámoló Egyesületnek, ugyanakkor midőn előzőleg a korábban alakult

aradi testvéregyesületben való részvételtől teljesen távol tartotta magát? Vagy talán az oradea-marei színház sorsa jobban a szívéhez kötött, mint az aradi? Pedig mindkettő magyar színház, magyar kultúra szolgálatában áll és mindkettő válságos helyzetben van. Az igaz, hogy mindenkinek a legsajátabb magánügye, hogy, mennyit és hová ad. De amikor egyenlően szenvedők támogatásáról van szó, akkor nem lehet érv az, hogy Oradea-mare valamivel közelebb van Clujhoz, mint Arad.

A tanárnó betörői.

Vakmerő betörés következett el tegnap fényes nappal délelőtt nyolc és tizenkét óra között a Strada Sava Raicu (György-utcában) Tóth Erzsébet tanárnő lakásán. A betörők, úgy látszik, teljesen ismerték a helyzetet, mert azt az időt használták fel, amikor a tanárnő nem volt otthon. Alkulccsal behatoltak a lakásba és feltörték az összes szekrényeket, összeszedték körülbelül 20 ezer lejes értékű ruhaneműt és megszöktek. A betörők a legnagyobb csendben dolgoztak úgy, hogy a folyosón járkáló lakók semmiféle zajt nem hallottak a szobából. Pontosan nem lehetett megállapítani, hogy a betörés mikor történt. A tettesek kizárólag a ruhaneműre pályáztak és az apróbb értékes tárgyakat ott hagyták. Tóth Erzsébet tanárnő a betöréssel értesítette az aradi államrendőrséget, amely a legszelesebb körű nyomozást indította meg, hogy a betörés tetteseit kézrekerítse. — Cillvor Istváné ugyancsak feljelentést tett a rendőrségen, hogy a lakásába betörték és szekrényéből 1500 lei készpénzt vittek el.

AZ „IDEGEN.”

Írta: Pilió Géza.

Tegnap nagyon ideges voltam. Idegességem délután kezdődött. Amikor a fáradságtól kimerülten lefeküdtem mindjárt és a fal felé fordultam, hogy a jótékony álmom előledtesse velem a végtájjaimban érzett ideges fájdalomokat, már éreztem, nem fogok tudni elaludni. Még csak hat óra volt. A szomszéd szobából átholatszott két asszony beszélgetése. A főzéstől és a drágaságról vitatkoztak. Az éjjeli szekrényemen bántóan ketyegett a vekker. Fejemet a párnába hirtelen, a takarót magamra huztam, hogy ne halljam az asszonyok sipító trécselését és az óra egyhangú ketyegését. De hiába! Mindent hallottam. És mintha minden zaj beleszárt volna lázas agyamba, mert szinte fizikai fájdalmakat éreztem. Az idegeim megfeszültek és a tudómet hörgő lélegzet hagyta el. Fel kellene kelni gondoltam, és megkérni az asszonyokat, hogy hallgassanak, mert fáj minden hang. De nem bírtam. Mind a két kezem a takaró alatt volt és valami elképzelhetetlen fáradságnak tűnt fel, hogy onnan kivagyom és feltápázkodjam az ágyból. A verejték csorgott rólam. A láрма tovább tartott. Muszáj felkelni, hisz megbolondulok! De idegeim annyira reszkettek, hogy a től félttem, nem bírom őket elég udvariasan hallgatásra kérni. De mit is fogok nekik mondani? Igen... a legrosszabb asszonyaim hallgassa-

nak, mert beteg vagyok. Ez sok. Ennyit nem bírok végig mondani. Talán szépen kérő hangon ennyit mondok nekik: Kérem hallgassanak. Ez is sok, de meg kell próbálni, mert megőrülök. Nehány szor elismételtem magamban, „kérem hallgassanak.” Erőt gyűjtöttem. Most már bírom csak fel kelni kelni. Nagyon nehéz... Megpróbálok. Egy... kettő... három. Hirtelen melegség fut át testemen. Teljesen elláncadtam. De így nem bírok aludni és nekem csend kell! Fel muszáj kelni... De miért? Ja igen, megkértem, hogy hallgassanak. Egy... kettő... három... rom és felugrottam az ágyból. Az ágy recsegése belehasított az agyamba.

Odarohantam az ajtóhoz és ott hőszen dörömbölni kezdtem. Ki az? kérdezte egy ijedt hang. Mit is akarok, már elfelejtettem. Igen. Hallgassanak!! ordítottam. Mi az, maga megbolondult? válaszolja a hang, hisz egy órája egyedül vagyok és azóta nem beszélt itt senki. Visszarohantam az ágyba. A paplant magamra huztam. De hiába... Most az óra ketyegését hallom. Felugrottam és az éjjeli szekrényről teljes erővel ledobtam a vekkerórát. Az óra még lent a földön is ketyegett. Most már minden tagom reszkett az izgalomtól. Hirtelen kiugrottam az ágyból, felkaptam a földön fekvő órát és kihajítottam az ablakon. Az üvegdarabok csöszmölve estek ki a kidobott órával együtt az utcára. Kint kihálat hallatszott: — Segítség bevették a fejemet! —

Ki volt az? Visszaszaladtam az ágyamba. A fejem zugott, mint a gőzfűrés... gőzfűrés. Egyszer olvastam, hogy valakinek levágta a kezét. Brrr... Borzasztó, nem bírom ezt a hangot. Szeretném fal bəvágni a fejemet, hogy az agyvelelőm széjjeloccsanjon. A lépcsőn léptek zaja hallatszott. Valaki közeledett a szobám felé. Most dörömbölt az ajtómon. Rettentetes... Ezt nem bírom és megfojtom azt az embert. — Nyissa ki az ajtót! — Egy szék volt az ágyam mellett és azt az ajtónak vágtam. Az ajtón nagy recsegéssel tört össze a szék, az ajtó kinyílt, nem volt bezárva. Egy véresfejű ember jött be. Vér!... Gőzfűrés... Menjén ki, menjén ki! Mert megfojtom. Már fel is ugrottam az ágyból és nekiesem a véresfejű embernek. Az ki szakította magát a kezem között és rémülten kirohant. Nagy láрма keletkezett a lépcsőházban. Mit csináljak? biztosan bejövök a szobámba. El kellene torlaszolni az ajtót. Ezt már hangosan mondtam. A hangom idegenül rikácsolta ki a torkomon. Hideg futott át a testemen erre a rémes hangra. Azután egy pillanatnyi dermesztő kábulatot éreztem. Mindenről tudtam, amit csinállok. De már nem én csináltam. Valami nagy ur, egy idegen hatalom uralkodott rajtam, akinek nem bírtam ellenállni. A szekrényt felborítottam és minden tárgyat összeszedtem. Ajkamat valami különös ordító hang hagyta el. En fáradt vagyok. En aludni akarok, akar-

tam mondan. De a helyett nyöszögtem, mint egy éhes kutya.

Az ajtó kinyílt, egymás után három ember jött a szobába. Kettőn fehér köpeny volt és valamit tartottak a kezükben. Istennem... Ezek a mentők. En nem vagyok örült, csak nagyon ideges beteg vagyok akartam kiabálni, a hang, amelyet hallattam borzasztóan idegenszerű állatias volt. Az egyik ember mondott valamit és felém közeledett. En az ablakhoz szaladtam, hogy kigorjnak rajta és véletlenül belépilkantottam a két ablak között felakasztott tükkörbe. Egy idegen arc meredt rám. Szent Isten!... Hisz ez nem én vagyok... A két ember felém közeledett, megragadott, nem ellenkeztem. Nyugodtan hagytam magamat a kocsira felültetni.

Most elég nyugodt vagyok. A tegnapi események, amelyeket az „Idegen” kényszerítő hatása alatt követtem el, mint mozgófényképek vonultak el szemem előtt. A cellában ülök. Kint a folyosón hallok az ápoló lépteit. Nem haragszom rá, de érzem, ha bejönne az „Idegen”, kényszerítene arra, hogy megfojtsam.

Amikor e sorokat olvassák, már megállapították, hogy Szevera Péter elmébeteg, kórházi ápoló egy őrizetlen pillanatban öngyilkosságot követett el. En nem lettem öngyilkos. En gyilkoltam. Meggyilkoltam az „Idegen”, aki elrabolta a lelkemet.

A magyar nemzetgyűlés feloszlata

— Vihar az utolsó ülésen. — Zadravecz püspök vádja a kiscgazdák ellen. —

A magyar nemzetgyűlés tegnap ülésén, mint már megírta az Aradi Közlöny, kormányzói kéziratral feloszlatták a parlamentet. Az izgalmas lefolyású ülésről budapestről még a következő részleteket jelentik:

Az utolsó vihar.

Gróf Apponyi Albert kifejtette az ellenzék feliratban lefektetett aggodalmain. Miután a nemzetgyűlés nem intézhette el a választójogi törvényjavaslatot, az ellenzék felhívása azt mondja, hogy új választójogi törvény hiányában csak a legalizált Friedrich-féle rendelet lehet megejteni a választásokat. Elmondotta a kormányzónak, hogy a legfelsőbb jogtekintélyek meghallgatása nem nyújtana semmiféle alkotmányjogi fedezetet. A kormányzó erre azt felelte, hogy átérzi a helyzet komolyságát, de bizalommal viseltetik a kormány iránt. Ezután a kormányzó azt az előterjesztést tette, hogy hallgassák meg a legfőbb jogi szaktekintélyeket s amennyiben ez meg fog történni, biztosít mindenkit, hogy amíg helyén van, semmi törvényteleniséget sem fog elütni.

Balla Aladár az állapotok jellemzésére felhozta, hogy Tormay Cecilia irónó Kossuthi szobrára mutatva azt mondotta, hogy a destrukciót Kossuth hirdette és az ő eszméi idézték elő.

Erre óriási zaj keletkezett, a mely nagynehezenült el. Budavári László azt fejtette, hogy a királypuccsot a zsidók készítették elő, majd az ébredők érdemeiről szólt. Ruppert Rezső bejelentette, hogy valakitől, akit nem akar megnevezni, arról értesült, hogy egyes képviselők ellen a nemzetgyűlés feloszlata után, mert támadták az Ébredő Magyarok Egyesületét, merényletet akarnak elkövetni.

Benárd Ágoston: Szégyelje magát, bizonyítékok hiányában meggyanusítani az Ébredő Magyarok Egyesületét.

Rassay Károly és Rubinek István azon civakodtak, hogy kettőjük közül ki kapott pénzt a mozi-soktól. Közben Rassay interpellált, majd Rubinek felszólalt és mindkettő becsületszávára kijelentette, hogy nem kapott pénzt. Sztérenyi József arról beszélt, hogy az antiszemita mozgalom elriasztotta Magyarországtól a külföldi tőkét. Azt kérdezte, hogy az ország pénzügyi helyzete felére értékben néhány száz ember érdekével, akiknek ebben kedvük telik.

Az ülés vége felé a legitimisták nagy vihart rendeztek. Utolsónak Négyessy László szólalt fel, aki Kossuth Lajos következő mondatát citálta: „Ha Ferenc József leteszi az osztrák császári koronát és csak magyar király lesz, haza-

jövök a száműzetésből és léteszem a hűségsküt.”

A legitimisták tapsoltak és éljeneztek, a kiscgazdák pedig szenvedélyes ellentmondásokra ragadtatták magukat. Az elnöklő Gárd Gaszton nagy nehezen tudott rendet teremteni.

A feloszlató kézirat.

Eldkor felállott gróf Bethlen István miniszterelnök, aki felkérte az elnököt, hogy olvastassa fel a kormányzói kéziratot, amely a következő:

Magyarország nemzetgyűlésének kormányzói üdvözlémet! Tisztelet nemzetgyűlés! Az 1920. február 16-án egybehívott nemzetgyűlés két évben megállapított tartama ma lejárván, a miniszterelnök előterjesztésére a nemzetgyűlést ezennel berekesztettnek nyilvánítom. Ez alkalomból a nemzetgyűlés tagjainak buzgó fáradozásaiért meleg köszönetemet küldöm. Kelt Budán, 1922. február 16. Horthy kormányzó s. k.

Az egész Ház a legitimisták kivételével éljenzett és tapsolt. A képviselők felálltak és a magyar néphimnusz énekelték, majd végigzúgott a termen a felkiáltás:

— Éljen a haza!

Elnökl kritika.

Ezután Gárd Gaszton elnök elbucszította a nemzetgyűlést. Szinte lekiűzhetően feladat előtt állt a nemzetgyűlés, mondotta, hogy rendet teremtsen kifelé és befelé, közjogi, pénzügyi és gazdasági téren megteremtse a rendet olyan társadalmi atmoszférában, amelyet a világháború, a forradalmak és vérgőzös világnézetek ezerfelé tagoltak, amelyben a hatalmasan feleledt, diadalmas keresztény világnézet irányt tévesztve, politikai jelszóra alakulva nem tudott a társadalmi béke helyreállításának magasztos régióba a nemzeti célok szolgálatában összeforva felemelkedni. Kevés időt tudunk fordítani az építőmunkára kivált abban a kényszerhelyzetben, amelyben egyik kezünket állandóan a béke tartotta lekötve és így a törvényhozás munkája egészen megbénult. A nemzetgyűlés munkáját azonban mégsem lehet teljesen eredménytelennek nyilvánítani.

Huszár Károly a nemzetgyűlés tagjainak nevében az elnökségnek, a Ház tisztviselőinek, a gyorsíróknak és újságíróknak mondott köszönetet, végül gróf Apponyi Albert köszönetet mondott az elnök önzetlen munkájáért.

Mit mondott Zadravecz püspök?

A kiscgazdapárt a nemzetgyűlés feloszlata után pártvacsorát rendezett, amelyen felszólalt gróf

Bethlen István miniszterelnök. Beszédében a társadalom összefogását sürgette és azt hangoztatta, hogy egységes párt szükséges az egységes ország kormányzására. A kis Magyarország csak akkor állhat ellent a mindenfelől jövő nagy nyomásnak, ha a nemzeti királyság és a társadalmi béke alapján áll. A kiscgazda társadalommal kezét fogva akarják megvívni a harcot, amelynek sikerében bízunk. Nincs szükség erőszakos eszközökre, vesztegetésre, terrorizmusra. Elég, ha a nép megtudja, hogy mit akarnak. Az a meggyőződése, hogy győzni fognak.

Nagyatádi Szabó István a felekezeti béke megbontása ellen tiltakozott, ami a legnagyobb veszedelem. Pártja a független magyar királyság alapján áll. Az esetleges puccs megismétlődését az országra a legnagyobb veszedelemnek, annak felidézését hazaárulásnak tartja. Felemlíti, hogy a falvak katolikus népét azzal bolondítják, hogy a kormányzó párt kálvinista királyt akar választani. E valótlanság ellen tiltakozik. Pártjában annyira nem törődnek felekezeti kérdéssel, hogy a párttagokról azt sem tudják, milyen vallásuk. Ezután rátért Zadravecz táborig püspök állítólagos kijelentésére, amelyről szeretné azt hinni, hogy nem igaz. A nyilvánosságra jutott kijelentés szerint burkoltan azzal vádolta meg a pártot, hogy csizmás királyt akar. Ha ez tényleg elhangzott, akkor ez óriási lelkiismeretlenség és rettentő gomoszsgá mülve, ami ellen tiltakozni kell.

A Keresztény-párt szintén pártvacsorát rendezett, amelyen Halter István kijelentette, hogy bizakodik a keresztény-párt jövőjében. Hegyeshalmy Lajos kereskedelmi miniszter azt hangoztatta, hogy nem enged elveiből, Bernolák Nándor népjóléti miniszter pedig a vagyoni eltolódásokról beszélt.

Aradi mizériák.

Amikor a község a hibás.

Ezuttal kivételesen pártjára kerülünk azoknak a pénzügyi tisztviselőknek, akik a pénzügyigazgatóságon az egy százalékos forgalmi adó elszámolását s bevételezését intézik. Rengeteg azoknak a száma Aradon, akik kötelesek az egy százalékos forgalmi adót fizetni. Hogy a tolongást elkerüljék és a nagy munkát elvégezhessék, az osztály vezetője kezdetben szerint osztotta be a fizetésre kötelezettek különböző napokra. Azonban az történt, hogy igen sokan vagy egyáltalán nem tartották szem előtt, hogy mely napokon kell befizetniük a forgalmi adót és ezek miatt egyik-másik napon nagyobb torlódás keletkezik, vagy pedig a fizeteskötelesek nagyrésze dél felé megy ennek a nem épen kellő kötelezettségének eleget tenni, s a reggeli illetőleg a kora

délelőtti órákban ugyszólván senki sincs, akinek forgalmi adóját elszámolhatnák. Így történik azután meg az, hogy fél tizenkettőkor, a mikor már a pénztárnál olyan nagy tömeg áll, hogy tizenkettőtől sem intézhetik el ügyeket, kénytelenek az elszámolást az emeleten beszüntetni. Pedig még sok elszámolást nem végeztek el. Egyetlen megoldás az, hogy a kora délelőtti órákban kell már jelentkezni az elszámolással és így nem fog megtörténni, hogy egyesek többször legyenek emiatt kénytelenek elszámolásaik miatt a pénzügyigazgatóságon tölteni drága idejüket.

Románia és Genua.

(Németországnak fizetni kell a szovjetnek is.)

RÓMA. A Mondo szerint Benes Londonból Rómába utazik, hogy a genuai konferencia ügyében tárgyalásokat folytasson az olasz kormánnyal. (RTI.)

PÁRIS. Londoni jelentés szerint az angol kormány elfogadta azt a román javaslatot, hogy a genuai konferencia előkészítő bizottságában a kisentente is részt vegyen.

RÓMA. A kisentente jegyzékét intézett az olasz kormányhoz, a melyben a genuai konferenciának három hétre való elhalasztását kérte. (RTI.)

PÁRIS. A Le Temps írja, hogy a genuai konferencián követelni fogják Oroszországtól, hogy az összes háború előtti adóságait kifizesse. Meg fogják akadályozni a bolszevistákat, hogy közvetlenül tárgyaljanak hitelezőikkel.

BERLIN. Itteni lapok szerint Franciaország és Oroszország között konvenció jött létre, amely szerint Oroszország elismeri Franciaország háború előtti 200 millió követelését és előjogokat biztosít a francia tőkének az ipari termékek kihasználására. Ezzel szemben Franciaország elismeri a szovjetkormányt és kötelezni fogja Németországot, hogy 800 milliót fizessen Oroszországnak jóvátétel címén.

PÁRIS. Poincaré egy interpellációra a kamarában kijelentette, hogy Franciaország nem ismeri el a szovjetkormányt, de az orosz országot hathatósan támogatni fogja.

LONDON. Benes cseh miniszterelnök és külügyminiszter előbb Párisba, majd Bucurestibe és Belgrádba utazik, hogy a kisantant gazdasági képviselőivel tanácskozást folytasson gazdasági és pénzügyi kérdésekben, hogy ezek tekintetében minő magatartást kövessenek a genuai konferencián. A tanácskozás február végén kezdődik.

— Meggyilkolt főkortes. Bucuresti. Teleorman megye egyik járásában a néppárt vezetőjét, illetve főkortesét ismeretlen tetőségek megölték.

HIREK.

Súlyos villamos szerencsétlenség Budapesten.

BUDAPEST. A Böszerényi-úton Maiklót egy villamos vasúti kocsi. A kocsi utasai közül tízenyolcan súlyosan megsérültek, közöttük négy gyermek.

BUDAPEST. A villamos szerencsétlenségnek egy halottja van: Bognár Kalauz. A súlyosan megsérültek száma tízenyolc. A vezető a lejtő sáros pályán nem tudta fékezni és a villamos kocsi lezuhant a pályáról, a pályatest mellett levő csendőrlaktanya falának esett és felfordult. A villamoson ült tízezer árva házi növendék is, valamennyien megsérültek.

— Szász Zoltán igazgatója vádolják. Budapest. Ma készítették az ügyészség a Szász Zoltán elleni vádiratot. A vádirat azzal vádolja Szász Zoltánt, hogy egyik felolvasásában, melyben Magyarországról és a magyarországi zsidóüldözésről szólt, Szász azt hangoztatta, hogy a sokkal eszebb és kulturáltabb zsidókat azért üldözik mert a kereszténység nem tud másképpen felülkerekedni. A vádirat Szász Zoltánt igazgatóval vádolja.

— A Petőfi-szobor Félegyházán. Budapest. Petőfi Sándor szobra, melyet négyes fogattal vitték Félegyházára, ma megérkezett oda. A szobor nemzetiszínű lepelbe és Félegyháza város lobogójába volt burkolva. Amikor a fogat a határra érkezett a városban megszólaltak a harangok és mindaddig zúgtak, amíg a határon az ünnepélyes fogadtatás tartott.

— Ötmillió munkás sztrájk előtt. Bécs. Az amerikai bányamunkások 20 százalékos béremelést követelnek. A bányatulajdonosokkal folytatott eddigi tárgyalások eredménytelenek voltak. A bányások a vasúti munkásokkal közös akciókat terveznek úgy, hogy sztrájk esetén 5 millió munkás hagyja abba a munkát.

— A Hajósbal rendezőségének közlése. Tekintettel bálunk szigorúan zárkórú jellegére, felkérünk mindenkit, hogy névre szóló meghívóját hozza magával, mert az az igazoló bizottság előtt felmutatandó lesz. Meghívó nélkül belépni nem lehet. Értesítvén arról, hogy többeknek jelmeze a bálig nem készíthetett el, miért is ez esetben kivételosen estélyi ruhában is meg lehet jelenni.

— AMTE—Toldi klubközi birkozó versenye vasárnap délután fél 3 órakor a Kazinczy-utcai polgári iskola tornatermében.

— Selyem kovágt és pántos estélyi cipők Bécsből megérkeztek. Weinberger János elpárkár.

— Ritkulnak a járványos betegségek. Arad város egészségi állapota a városi orvosi hivatal felhavi statisztikája szerint február elseje óta igen javul. Járványos betegségek az utóbbi napokban alig történtek Aradon. Február első napjaiban tizenegy sarlach bejelentés történt. Azóta sem difteritisz, sem tifusz nem fordult elő.

Két fiatalember tragédiája

(Gyalog át a határon. — Lefagyott a lábuk. — Ongyilkossági kísérlet a tanyán.)

Két eszméletlen állapotban levő fiatalembert szállítottak tegnap este az aradvármegyei köz-kórházba. Az egyik Barátosi Domokos Endre 24 éves joghallgató, akinek egyik keze és mindkét lába lefagyott, a másik Gampe Lajos 20 éves bölcsészettanhallgató, akinek az egyik keze és az egyik lába fagyott meg. Azonkívül súlyos főseb van a mellén. A tragikus sorsú két fiatalember budapesti egyetemi hallgató. Mindketten romániai illetőségűek és még januárban elhatározták, hogy hazajönnek szüleik meglátogatására. Barátosi szülei Nagvenyeden, Gampe szülei pedig Clujon laknak. A két fiatalembernek azonban nem volt pénze s így gyalog szándékoztak megtenni a hosszú utat. A rettenetes hidegben nehéz viszonyok között jutottak el a román határig. Mivel utlevelet pénztelenségük miatt nem tudtak szerezni, az éjszakát választották hogy átszökjenek a határon. A nagy hóban Pecica és Battonya között eltévődtek. Mind a ketten csaknem eszméletlen állapotban jutottak Kotól Mihály varjasi lakos tanyájához, azonban bemenni már nem tudták, mert súlyos fájdalmakat érezték egész testükben. Ott találták tegnapelőtt éjszaka önkívületi állapotban a két fiatalembert a hóban feküdvén a

tanya mellett. Bevitték őket a tanyára, ahol lefektették a két fiatal embert. Mikor magukhoz tértek, nagy fájdalomról panaszkodtak. A cipőjük ráfagyott a lábukra, úgy, hogy késsel kellett levágni a megkérgeedett cipőket. Mindkét fiatalembernek már meg volt fagyva a lába. Később revolver-dörrenés hallatszott Gampe Lajos fekhelyéről. A házigazda odarohant és látta, hogy Gampe melléből patakzott a vér. A fiatalembereket a házigazdájuk kocsiba fektette és behozta az aradi köz-kórházba. Tegnap este még mindketten eszméletlenek voltak, csak ma reggel lehetett őket kihallgatni. Egy kézigránátot és két revolvert tíz tölténnyel találtak náluk. A fiatalembereket azt mondták, hogy azokkal az esetleges farkastámadások ellen akartak védekezni. Gampe Lajos azal okolta meg ongyilkossági kísérletét, hogy érezte, hogy ép ember belőle a megfagyott lábai miatt sohasem lehet s ezért a nyomorúságos élet helyett inkább a halált választotta. A két szerencsétlen fiatalembert a legmondosab ápolásban részesítik a vármegyei köz-kórházba. Az orvosok véleménye szerint nincs kizárva, hogy teljesen visszanyerik egészségüket.

— Házasság. Steiner Jenő építész Arad és Totiszter Magda Budapest, házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— A bánáti gazdasztrájk és hivatalos bérlők felhívása. Kartársak! Szövetségünk már régebben megalakult, hogy éppen oly feltételek mellett, mint a kisgazdák az államtól földet kapjunk, azt okszerűen megművelve és ezáltal bőven élelmicikket termeljünk, azok olcsó és jóminőségben álljanak rendelkezésére az országunk minden lakosának. Dacára annak, hogy több ízben felhívjuk gazdasztrájkainkat szövetségünkbe való belépésre, igyekvésünk csak részben sikerült. Utóljára szólítjuk fel gazdasztrájkainkat, hogy legkésőbb folyó év március hó 1-ig jelentkezzenek, mert későbbi jelentkezéseket szövetségünknek nem lesz módjában figyelembe venni. Közérdeket szolgáló célunk elérése végett kértünk minden kartársunkat, a saját jól fellogott érdekében hozzánk csatlakozzon, mert fel kell terjesztenünk egy pontos kimutatásban, hány képzett és hivatalos gazda kíván földet és hol. Tagsági díjat évenként gazdasztrájk 100 lei, Ispánok és segédtsztrájk 50 lei, hivatalos bérlők 200 leit fizetnek. Tagsági díj fizetés alóli felmentést a választmány megadhatja oly kartársunknak, aki beigazolja a jelenlegi olyaáni helyzetét, hogy nem tud fizetni. Ugy a tagsági díjak befizetése, valamint bármily más ügyben a megkeresések Ferenczy Antal ügyv. alelnök címére Timisoara, Piata Uhrei 10. szám alá eszközlendők. Kartársi üdvözléssel Beniczky Imre s. k. a szövetség elnöke.

— A kölcsönadó ruhák. Müller Katalin radnai úrnő ma feljelentést tett a rendőrségen, hogy egy aradi ismerősének 30 ezer lei értékű ruhanevet adott kölcsön, aki a ruhaneműket nem akarja visszaadni. A rendőrség

megindította az eljárást. — Barar Anna feljelentette Kovács Erzsébetet, hogy őt az 800 lejtel megkárosította.

— Tagad az egyik tamándi gyilkos. Valean Zorilla a tamándi rablógyilkosság egyik tettese a vizsgálóbíró előtt megejtett kihallgatása alkalmával még mindig tagadja, hogy része volna a bűntény elkövetésében. Alibit akar igazolni.

— A bucaresti papirpanama. Bucaresti. Az ilhovi törvényszék tegnap folytatta a vizsgálatot a Varjassy-féle papirpanama ügyében, amelyből az államnak 40 millió lei kára volt. Tegnap dr. Varjassy Lajost az ügyészség megidézte és kihallgatása éjjel 11 óráig tartott.

— Összeütközött vonatok. Bucaresti. Tegnap a buitei állomásnál két tehervonat összeütközött. Több teherkocsi összetört. Emberéletben nem esett kár.

— A tolvaj oigány. John Bonta Tinku radnai oigányt tegnap az ottani csendőrség lopásért elfogta és bezállította az aradi ügyészség fogházába. Több gyanuok alapján feltehető, hogy a oigány még számtalan bűncselekményt követett el.

— Eltűnt pénztárca. Jon Bogdán őrmester ma feljelentést tett az államrendőrségnél, hogy tegnap este, amikor a Berlin-kávéházból barátaival kijött, észrevette, hogy tárcája, melyben 14 ezer lei készpénz és 15 ezer lei értékű nyugta volt, hiányzik. Visszatért a kávéházból, azonban a tárcáját már nem találta. A rendőrség megindította a nyomozást.

— A kincstári bonok beváltása. Bucaresti. A Banca Nationala és a kormány meghatalmazottai folytatták tanácskozásukat a kincstári bonok beváltása ügyében.

— Timisoarán tárgyalnak egymással a háziurak és lakók. Az Aradi Közlöny egy minapi vezércikkében dr. Grósz Ignác fölvetette azt az eszmét, hogy a háziurak és lakók alakítsanak egy vegyes bizottságot, amely a vitás lakbérleti ügyekben döntsön. Ezt az eszmét a timisoaraiak már meg is valóslították és úgy a háziurajdonosok egyesülete, mint a bérlők védelmi szövetsége már meg is választotta a maga delegáltjait a bizottságba.

— Lemond, nem mond le? London. Az angol király ma Balfour kihallgatáson fogadta. Ugy hírlík, hogy Balfour van kiszemelve Lloyd-George utódjául. A Reuter-ügynökség jelenti: Cáfóliák azt a hirt, hogy Lloyd-George lemondott volna.

— Volt főpolgármester pere a kormány ellen. Dr. Grosorean Timisoara város főpolgármestere volt, mikor Bratianuék átvetették a kormányt. Előzőleg körülbelül két évtizedet töltött megszakítás nélküli közigazgatási szolgálatban, még pedig Krassó-Szörény vármegyében. Most a kormányváltással kapcsolatban Grosorean rövid uton följelentették az állásától és a helyére Vidrighin Sztánt, az azelőtti főpolgármestert nevezték ki. Grosorean dr. azonban hivatkozással a nálunk még mindig érvényben levő magyar törvényekre, illetve a magyar szolgálati pragmatikára, mely szerint köztisztviselő csak tevélmű uton mozdítható el helyéről, most a bucaresti közigazgatási bírósághoz panasszal fordult a kormány intézkedése ellen. Jogász- és tisztviselőkörökben nagy érdeklődéssel várják a legfőbb bíróság ítéletét.

Kiengesztelődés és mérséklet

RÓMA. Az olasz kamarában Bonomi miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány lemondott azért, mert a többségi pártok egyike ellenzékbe ment. Most ismét a kamara elé lép, hogy ítéletet halljon. Ezután a külpolitikára tért át. Hangoztatta, hogy Olaszország azokkal a nagyhatalmakkal, melyekkel a háborút győzelmesen befejezte, továbbra is baráti viszonyban marad. A nyugati hatalmakkal és az Unióval továbbra is igyekszik a legjobb barátságban élni. Megmarad Olaszország a nagyhatalmakkal abban a csoportjában, amely a világpolitikát irányítja. Minthogy azonban Olaszország hagyományait a mélységes békeszeretet tölti el, a nagyhatalmak gyülekezésébe bele kell vinnie a kiengesztelés és mérséklet szellemét, mert csakis ezáltal építhető fel Európa biztos békéje. A miniszterelnök ezután még megemlékezett a pápáról.

Sport.

— Az Aradi Korcsolyázó-Egyetlet február 26-án vasárnap d. e. fél 11 órakor tartja idei közgyűlését a városháza kis tanácstermében, a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. A választmány jelentése az 1920—21. évről. 3. Mértleg, nyer, veszteség számla bemutatása 1920—21. évről. 4. Költségeloirányzat 1922. évre. 5. Alapszabálymódosítás. 6. Tisztkar és választmány megválasztása 3 évre. 7. Indítványok. A tagok megjelenését kéri az elnök.

Irodalom és művészet.

HETI MŰSOR:

Vasárnap d. u.: A kék mazur. László Andor felléptével. Este: A tündérek cselédje. (C. bérlet.) Hatodszor.

* A Tündérek cselédje. Nap-nap mellett zsufolt házak előtt kerül még színre a nagyszerű amerikai operett, a Tündérek cselédje. A közönség ki nem fogja a kacagásból.

* Szombajon délután ifjusági előadásul az Ördög mátkája van kijűzve olcsó helyárak mellett.

* A Kék mazur. Rövid pihenés után vasárnap délután, László Andor felléptével Lehár legszebb zenéjű operettje, a Kék mazur kerül olcsó helyárak mellett a női főszerepben Horváth Micivel, színre.

* Előkészületben Molnár Ferenc nagyszerű három egyfelvonásos, a „Szinház”, melynek bemutatója a jövő héten lesz.

* A Haladás előadás ma délután hat órakor a Kulturpalotában.

* Hajalmas sikere van a „Modern Kabaré” új műsorának. A „Vékony deszka kerítés” című vígjáték osztrálan tetszést aratott. A vezetés szerepében a kitűnő társulat legjobb erői excelláltak. A „Lajcsi bácsi” és a „Hipnotizáljunk” című bohózatokon a bemutatkozó előadás közönsége sokat mulatott. A műsor többi száma is elsőrangú.

* A „Szinház” premijere Bécsben. Bécs. Molnár Ferenc egyfelvonásosait melyeknek gyűjtőcíme a „Szinház”, a Burg-szinházban ma bemutatják. A darab őszinte, nagy sikert aratott.

MOZI. * Mary Pickford nagy sikere az Apollóban. A tegnapi premieren mutatkozott be az aradiaknak Mary Pickford amerikai színésznő, a mozi legújabb tündeményes csillaga, a kinek debütálását az Apolló színház felt nézőtérre ugyanazzal a rokonszenvvel és elragadtatással fogadta, mint Mary Pickford diadalutját jelzi mindenütt, ahová csak eljutnak a róla készült filmek. Mary Pickford megjelenése a filmen valóban forradalmat jelent a filmkultúrában, mert játéka egészen új eredeti felfogású s szakítást jelent a konvencionális filmábrázolás erős aláfestésével. Az arca és a szeme boszorkányos művészetének minden titka és eszköze. A leegyszerűsített életmozgást viszi a filmre. Az arcával és szemével beszél, ragad bennünket órákon keresztül a legszebb, a legvidámabb és legszomorubb hangulatok tengerén keresztül. Vele érzünk, vele sírunk és vele nevetünk. Amikor New York szegény negyedének piszkos utcáin látjuk maszatos gyermekek között csintalankodni, csupa hár és közvépítség. Az utca hercegnője (Milliárdos nyomor) a legjobb amerikai filmek egyike, minden tekintetben magán viseli az amerikai jelleget. A címszerep bő alkalmat nyújt Mary Pickford szédületes skálájú művészetének bemutatására. A nagyszerű Mary Pickford filmet még szombajon és vasárnap vetíti az Apolló.

* Az Uránia vasárnapi műsora. Heidemann Pál ez a kiváló tehetségu német művész játsza az egyik főszerepet az „Arkon-bokron át” című frapáns vígjátékban, melyet vasárnap mutat be az Uránia színház. A szellemesen felfűtött mese csak újabb biztossá téka annak, hogy nem mindennapi vígjátékon szórakozhatik az aradi közönség. A mulatgató jelenetek, a groteszk helyzetek és a szereplők - komikuma bizonyára feledhetetlen percekot fognak szerezni a publikumnak.

Ausztriába már dől a pénz. El kell zálogosítani a gobelineket.

BÉCS. Ausztriát most már elárasztják kölcsönökkel. Legközelebb Svájc, Hollandia és a skandináv államok aianlanak fel nagyob kölcsönöket.

BÉCS. Anglia a kölcsön felhasználása ellenőrzésnek a legmesszebbmenő módját választotta. A kétmillió hitelt szükség szerinti részletekben fogja Anglia kiutalni Ausztriának. De minden egyes esetben meg kell indokolnia Ausztriának, hogy mire kell a kért összeg. Az osztrák közvélemény rendkívül el van keseredve emiatt, mert ez Ausztriának a legteljesebb gyámság alá helyezését jelenti.

A spanyolnátha kórokozója

(Egy orosz tudós felfedezése.)

BERLIN. Gorkij, aki Németországban tartózkodik, egy újságírónak kijelentette, hogy sok orosz tudós kéziratát is magával hozta, hogy azt németországi kiadók adják ki. A kéziratok között van *Manuchinetnek*, a Pasteur-díj nyertesének kézírata, akinek sikerült felfedeznie a spanyolbetegség kórokozóját. Manuchinet fontos adatokat szolgált a Steinnach féle megifjító teóriához is. Kutatásai, melyeket kéziratában leír, igen fontosak, mert a tudósvész leküzdésére vonatkozólag ad utasításokat és arról értekezik, hogy a Röntgen sugarak a lépbetegségek gyógyítására is felhasználhatók.

Kommunista alezredek

(Mentő és terhelő vallomások.)

BUDAPEST. A kommunista szereplésért perbe fogott Farkas Jenő vezérkari alezredek perének mai tárgyalásán Szakács százados elmondotta, hogy kötelességtudó, törekvő katonának ismerte Farkast. A kommun elején a második vörös hadosztálynál találkozott Farkással, akit alezredek urnak szólított. Erre Farkas figyelmeztette őt, hogy elvtársnak kell szólítania. Az elvtárs megszólítást kívánta akkor is, amikor politikai megbízott nem volt jelen. A vörösök hadijelentéseit mindig részletesen ismertette, a fehérek és a románok operációt azonban elhallgatta, a kommunistákat mindig feltűnő tisztelettel üdvözölte, a tiszteket pedig megvárakoztatta. Sokszor fenyegetőzött a tisztekkel szemben azzal, ha nem teljesítik a kötelességüket, a forradalmi törvényszék elé állítja őket. Ezután Beléznay Mátyás alezredest hallgatták ki, aki azt vallotta, hogy Farkas alezredeknek terrorcsapatához soha semmi köze sem volt, a tisztek szabadságát, — szerinte — az offenzívák előtt, ha csak lehetett elősegítette Drasche-Lázár Alfréd meghatalmazott miniszter kihallgatása során azt vallotta, hogy Farkas

BÉCS. A képviselőházban Gürtler pénzügyminiszter bejelentette, hogy a két és egynegyed millió fontos hitelért az osztrák állam tulajdonát képező gobelineket el kell zálogosítani.

LONDON. A két millió font hitelt a napokban át fogják utalni Ausztriának. Az osztrák lapok a gobelinek elzálogosításáról azt írják, hogy az angol kormány erről szóló rendelete súlyos csapás Ausztriára.

BÉCS. A Wiener Tagblatt arról értesül, hogy tegnap az olaszok száz millió lira kölcsönt ajánlottak fel Ausztriának.

forradalom alatt felkereste őt és könnyezve kérte, hogy szerezzen neki valamely polgári állást. Drasche kijelentette, hogy Farkast mindig kifogástalan magyar embernek ismeri.

Husvétkor választanak

Magyarországon.

(A magyar ellenzék jogvédő töredéje.)

BUDAPEST. Az Ébredő Magyarok Egyesülete tegnap falragaszokat ragasztatott ki, amelyeken a nemzetgyűlés egy részének működését élesen kritizálta. A nemzetgyűlést a zsidóérdekű szöszlőjának nevezte a falragaszokon. A hatóságok elrendelték a falragaszok azonnali eltávolítását. Ennek tulajdonítható, hogy gróf Széchenyi Viktor az Ébredő Magyarok Egyesületének társelnökségéről ma lemondott.

BUDAPEST. Az ellenzék a választások idejére meg akarja csinálni a politikai jogok védőirodáját. Az intézménynek gróf Apponyi Albert lesz az elnöke és Lingner Albin a jegyzője. Az irodát nagyszabású és állandó társadalmi intézménnyé akarják kifejleszteni.

BUDAPEST. A kormány Sopron vármegye főispánjává Ferták Jenőt, Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye főispánjává Almássy Sándort, Borsod- és Gömör-vármegyék főispánjává Borbély-Matzky Emilt nevezte ki.

BUDAPEST. A nemzetgyűlés legutolsó ülésén Rassay Károly és Rubinek István kölcsönösen meggyanúsították egymást, hogy a mozisoktól pénzt kaptak. Az ügyet az összeszólalkozók lovasias utra terelték.

BUDAPEST. Ugy bírhik, hogy husvét ünnepe lesznek a választások. Az új nemzetgyűlést három hónapra tervezik.

BUDAPEST. A választójog ügyében össze fogják hívni az országbiról értekezletet, melyen a kormányzó is részt vesz.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak (február 17.):

Dollár 180—, márká 0-70—, dinár 1-80—, szokol 2-50—, magyar korona 0-21, budapesti kifizetés 4-90—, bécsi kifizetés 47—, berlini kifizetés 0-68—, francia frank 12—, prágai kifizetés 2-50—.

Bucuresti kursak (febr. 17.):

Napoleon d'Or 455, francia frank 10-05, angol font 560, lira 8-15, márká 0-67 1/2, dollár 129, osztrák korona—, sokol 2-50, magyar korona 0-24. Kifizetések: Páris 11-15, London 570, Berlin 0-68 1/2, Milano 8-42, Prága 2-50, Newyork 129.

Zürichi nyitás (febr. 17.): Berlin 256, Newyork 518, Milano 2485, Prága 970, Budapest 79, Zágráb 165, Bucuresti —, Varsó 15, Bécs 15, lebélyezett osztrák korona 3.

Budapesti nyitás (február 17.):

Napoleon d'Or 2520, angol font —, dollár 649—, francia frank —, lengyel márká 19-87, márká 383-5, lira —, osztrák korona 10-87, rubel —, leu 501—, sokol 1283, dinár 880.

Zürichi zárlat. Berlin 255, Amsterdam 191-25, Newyork 513, London 2332, Páris 4447-50, Milano 2477-50, Prága 967-50, Budapest 79, Zágráb 165, Varsó 15, Bécs 14, osztrák bélyezett 8.

Budapesti zárlat. Napoleon d'Or 2515, angol font 2840, dollár 652, francia frank 56-375, márká 338, lira 3100, osztrák korona 11, leu 503, sokol 1230, svájci frank 126-375, dinár 825, holland forint 241.

Budapesti értékpapírok. Angol-magyar 740, Földhitel 2700, Magyar Hitel 1900, Leszámitoló 800, Osztrák Hitel 655, Kereskedelmi Bank 6780, Konkordia 2230, Gizella 2450, Beocsini 6300, Általános Köszén 11150, Salgó 5300, Urikány 6100, Ganz-Danubius 38800, Ganz villamossági 6150, Rima 2050, Schlick 1030, Baróti 1010, Izzó 5400, Temesi szesz 3400, Magyar cukor 19600, Brassói 4250, Egyesült fa 408, Nasici 17800, Neuschloss 620, Országos fa 980, Rézbányai 1850, Slavonia 1450, Viktória 510, Zabolai 1750, Adria 6300, Déli Vasút 1475, Közuti 960, Államvasút 4175.

— Fennmarad a tojás kivitel tilalom. Bucuresti. A tojás kivitel nagykereskedők tegnap ülést tartottak, amelyen elhatározták, hogy a tojás kivitel továbbra való engedélyezése ügyében intervensziónak fognak a kereskedelmi miniszternél. A határozat meghozatala után egy küldöttség kereste fel Sasu kereskedelmi minisztert, akinek memorandumban előterjesztették óhajukat. A miniszter a belföldi szükségletre való hivatkozással elutasította kérésüket. (RTI.)

— Olcsóbb lesz az angol pénz. London. Az Angol-Bank 5 százalékról 4 és félre csökkentette a kamatját.

A szerkesztésért
KÁROLY JOZSEF
felel.

Jön a „VESTA“ mely égen és földön a legfényesebben ragyog

Harc a dekoltázs ellen.

(Botrány egy olasz színházban.)

RÓMA. Néhány vallásos egyesület kezdeményezésére erős mozgalom indult meg az ellen a női divat ellen, a melyet dekoltáznak szoktak nevezni. Az utóbbi időben ez annyira elterjedt, hogy már az utcán és a villamosokon is lehetett hölgyeket látni, akik oly mélyen kivágott ruhát viseltek, a melyent ezelőtt talán még bálokon sem lehetett látni. A mozgalom erélyesebb szervezői az ilyen hölgyeket inzultálják az utcán. Rend szerint ezekkel a kifejezésekkel támadják meg őket:

— Asszonyom, ugylátszik, elfelejtkezett felöltözködni! Azonnal menjen haza és vegyen magára valamit...

Ez a figyelmeztetés természetesen nem pereg le feltűnés nélkül. Csoportosulás támad, a legtöbben a hölgy ellen fordulnak, a ki pilulva és szégyenkezve szeretne menekülni. A dekoltázseffenések vendéglőkben és kávéházakban is ügyelnek arra, hogy a kivágott ruhákkal meg ne sértse az erkölcsöket. Egy igen elegáns restauránsban minap arra kérszerítettek egy hölgyet, hogy vegye fel a bundáját. A nő kísérői hitába tiltakoztak a beavatkozás ellen, a publikum ellenük foglalt állást. Costaca város színházában nagy botrány játszódott le a dekoltázs miatt. Egy dúsgazdag gyáros tilt a feleségével a páholyban. A mikor szünet közben a közönség észrevette, hogy az asszony ruhakivágása tulmegy a megszokott határokon, felzúdult.

— Felöltözködni, felöltözködni! kiáltották mindentűn — ez színház, nem fürdőkád.

A férjet végtelenül bántotta a dolog s magánkiálta ordított a közönségre:

— Nem szégyenlik magukat, maguk vadak!

— A maga felesége vad, — kiáltották vissza — mert csak a vadak járnak csupaszon...

Mint hogy a botrány miatt az előadást folytatni nem lehetett, a rendőrség felszólította a gyarost és feleségét, hogy menjenek haza.

la Zsilvölgyi kőszén szobafűtésre alkalmas

TÜZIFA

kapható
Földes & Traub
telepén 639

Calea Radnei (Radnai-ut) 4. sz.

Apró hirdetések.

Felhívás az apróhirdetésekről:

Ki apróhirdetéseit kiadja az aradi közlőben, az alábbiak szerint:

Minden szó hirdetés ára 75 bani.

Vastagabb betűvel 1 lei 50 bani.

Ki vastagabb betűvel kívánja az aradi közlőben kiadni, az alábbiak szerint kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig vehetjük fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szög 7 lei 50 bani.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa.

Levelezés.

PALI Gazdám huszontig várását meg kezdi. Sürgönnyel hívja. E helyen esetleg többet. Bajkád 626

Alkalmazás.

EGY egyes fodrász azonnal felvételt kér Strada Consistorului (Batthyány-utca) 23. 100

ÖNÁLLÓ FŐZŐNŐ vagy bejáró főzőnő azonnali belépésre magas fizetéssel felvételt Strada General Dragalina (Apopyi-ut) 8. II. 11. 620

BEJÁRÓNŐNEK AJÁNLKOZOM CIMEKET A KIADÓBA KÉREK. 621

PENZTÁROS kisasszony keresetért. Cím Wallinger hirdetőjében 11623

JÓE főzet tudó nő, aki kisháztartás vezetését önállóan végző, kéttagú családnál elcsérelve felvételt. Cím Wallinger hirdetőjében. 11624

HÁZVEZETŐNEK ajánlok magányos urhoz fiatal intelligens nő. Cím Wallinger hirdetőjében. 11624

PERFEKT MANIKURÓZÓ kény házakhoz ajánlok. Cím Wallinger hirdetőjében. 11624

NŐI ruhavarrónő házakra ajánlok. Cím Wallinger hirdetőjében. 11624

INTELLIGENS HÁZVEZETŐNŐ sok évi gyakorlattal, jó bizonyítvánnyal állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 628

Lakás.

JÓFIZETŐ fiatal házaspár Bélvárosi különbejáró szobát keres. Cím Wallinger hirdetőjében. 11624

Vétel és eladás.

PIANINOT, zongorát gyönyörűen állítottak magas áron vevők. Leveleket a kiadóhivatalba küldjék. 12031

GYÖNYÖRŰ BŐR ÉS SZALON GARBITURA olcsón eladó a Szegedvárosi Szalonban, Ortutay-palota. 12111

MINDENKINEK TÖBBET FIZETŐNK képekért, bronz, márvány és porcellán figurákért, perzsa, szarmán, argentin szőnyegekért, török pendőkért, antik és modern butorokért, zongorákért, madarak és antik dísz tárgyakért, japán vaskerékért régi ezüst és arany műtárgyakért, mindennemű művészeti régiségekért. Szegedvárosi Szalon Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) Ortutay-palota. 11911

ÚJ BUTORHITEL! Minden hitelképes egyén beszerezhet ebédli, háló nappali szalon, egyes fa- és vasbutorokat, iródeszkákat és konyhaberendezéseket, divány és matracokat stb. Fizet hetenként Lei 1000 után Lei 6. CAROL GARAI magazin de mobile Calea Banatului (Avtolos Sándor-utca) 5. 12031

AJANDEKTÁRGYAK legolcsóbb beszerzési forrása a Salon Artistique (Fischer Eliz-palota). Antik és modern porcellánok, butorok, szobrok, figurák, vázák, festmények, metszetek, perzsa szőnyeg, ezüstművek vétele, eladása, cseréltése és bizományba vétele a legelőnyösebb feltételek mellett. 11691

Ingatlan.

STRADA LUPULUI (Farkas-utca) 8. számú ház eladó. 623

Különfélék.

BÉRELNEK írógépet havonkénti használatra. Ajánlatokat „Unio” jellegre a kiadóba 624

VIZUMOZÁST vasárnap estig vállalok. Cím Mandi papírkereskedés Bulevardul Regele Ferdinand 15. 627

EZERJÓFU gyomororv. pártján határozottan szor gyomor és bél bántalmak elvételére. Hányinger, felfurottás, emésztési zavarnál. Dr. Földes György szertár Aradon. 10831

Magános uriember

Magasabb bér mellett elegáns butorok, szobák keres a belvárosban. Címeket kérem leadni H A A S Z hirdetés kiadóban Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2. 11754

Meghízáshól megvételre keresek

egy luxur és egy nagyobb 630

h á z a t,

mely háttérnek és iródnak alkalmas. Cím: HABER, Str. Unirei (Fábián G-utca) 4-5. Bejárat (Bévy-utca) felől.

ELVESZETT

változatilag a jégpályán vagy annak közelében egy szarvasbőr tárcsa pengével és iratokkal. Becsületlen megtaláló kéri illő jutalom ellenében az „KELET” Hirlapirodát értesíteni a „KELET” ban leadni.

Választási nyomtatványok,

program beszédek,

röpiratok stb. román és magyar

nyelven gyorsan,

pontosan és a legolcsóbban készülőnek az aradi közlőben.

ARADI KOZLONY nyomdájában.

FRANK JOZSEF

aranyműves és ékszerész ARAD,

Str. Moise Nicoara (Petőfi-u.) 1.

Magánosoknak, ékszerészeknek legfinomabb briliáns és arany ékszerek átalakítását vállalja. Mintaszerinti megrendeléseket, ékszermunkákat pontosan és szakértelemmel végez. 538

Árverési hirdetmény.

Az Aradi Polgári Takarékpénztár végrehajtató kérelmére folyó évi március hó 1-ének délután 3 órájára az aradi törvényszéki palota földszint 6. számú szobájába kitűzött bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adni a Piată Catedralei (Tököl-tér) 5a számú ház. Az árverési feltételek a végrehajtató takarékpénztárnál megtekinthetők. 622

Vaszek BRILLIANS köveket,

arany és ezüst

árukat magas áron. 12017

KUN, ékszerész.

Háztetőkről

hótakarítást jutányos árt elvállal: Komor Márton, Strada Csorogarin (Vessey-utca) 9. szám. 11628

„Hermes” Hirdetés 11.648.

Fiatal, ügyes

papírkereskedő segéd

Ki mind a három nyelvet bírja, azonnal alkalmazást nyer

HERZ-féle

papírkereskedésben Brasso, Kolesztor-utca 22., hívja az írásbeli ajánlatok az igények megjelölésével intézendők. 619

PFEIFER GYULA

BANKÜLETE
BUDAPEST, VI, ANDRÁSSY-UT 20

TELEFON 142-82 és 108-99.
Bürofax: „PFEIFERBANK”

Devizák, külföldi pénznemek, értékpapírok vétele és eladása. Értékpapír és árjelölések. 625

935-1922. II. 16.

HIRDETMENY.

Felhívunk mindazok előzőit kik folyó év első adórészletét, valamint a régi esedékessé vált közadók hadmenességét díj utadó, százazérl költség, ipartestület díj, egyházi adó, telekértékadó és csatornadó költség tartozásait be nem fizették hogy tartozásukat most már annál is inkább fizessék be mert különben tartozásukat a végrehajtási díjak felszámításával fogják tőlük behajtani.

Arad város adóhivatalától 1922. évi február hó 15-én

Város adóhivatal.